Ruimte voor vandaag, oog voor morgen

Voor ons ligt de eerste programmabegroting van deze bestuursperiode.

Een begroting waarin zichtbaar wordt welke richting we met Bergeijk op willen. Een richting waarin wordt gewerkt aan voldoende woningen, sterke voorzieningen, bestaanszekerheid en ondersteuning dichtbij huis, een toekomstbestendig buitengebied en oplossingen voor uitdagingen zoals netcongestie.

De uitdagingen zijn bekend. Wonen, arbeidsmarkt, energie, Brainport en regionale samenwerking vragen om keuzes die verder kijken dan vandaag. Uiteindelijk raken al deze opgaven aan dezelfde vraag: hoe zorgen we ervoor dat inwoners prettig kunnen wonen, werken en leven in Bergeijk en dat iedereen mee kan doen?

Voor PRO Bergeijk staat daarbij één gedachte centraal: Ruimte voor vandaag, oog voor morgen.

Iedereen moet mee kunnen doen

Als we spreken over ruimte voor vandaag, dan begint dat wat PRO Bergeijk betreft bij de mogelijkheid voor iedereen om mee te kunnen doen. Niet iedereen start vanuit dezelfde positie. Juist daarom is het belangrijk dat inwoners kunnen rekenen op ondersteuning wanneer dat nodig is, dat kinderen kunnen deelnemen aan sport, cultuur en onderwijs en dat financiële omstandigheden niet bepalend zijn voor de kansen die iemand krijgt.

In deze begroting zien we daarvoor een aantal concrete stappen terug. De verruiming van de minimaregelingen naar 130% van het sociaal minimum, de verkenning van een witgoedregeling, de inzet op vroegsignalering van schulden, de evaluatie van Stichting Leergeld, de inzet van dorpsondersteuners, de Bergeijkse basisbaan en de pilots voor een verbeterde toegang tot het sociaal domein. Het zijn maatregelen die misschien niet voor iedereen zichtbaar zijn, maar die voor inwoners wel degelijk het verschil kunnen maken.

Met name de pilots voor een verbeterde toegang tot het sociaal domein laten zien dat niet opnieuw wordt onderzocht, maar daadwerkelijk wordt gewerkt aan betere ondersteuning voor inwoners.

Ook de afspraak om de minimaregelingen te verruimen naar 130% van het sociaal minimum vinden wij een belangrijke stap. Wij begrijpen dat uitvoerbaarheid, zorgvuldigheid en financiële consequenties moeten worden meegewogen. Tegelijkertijd zien wij dat de noodzaak voor veel huishoudens vandaag aanwezig is. De afspraak staat en de richting is bepaald. Daarom zouden wij graag zien dat wordt onderzocht of deze verruiming, voor zover verantwoord mogelijk, eerder kan worden ingevoerd dan in 2028.

Meedoen vraagt echter om meer dan ondersteuning alleen. Zonder een passende woning wordt het voor jongeren lastig om zelfstandig een toekomst op te bouwen, voor starters moeilijk om in Bergeijk te blijven wonen en voor ouderen niet vanzelfsprekend om binnen hun eigen dorp door te stromen. Wonen is daarmee niet alleen een ruimtelijke opgave, maar ook een maatschappelijke opgave en misschien wel de meest fundamentele vorm van bestaanszekerheid.

Daarmee komen we bij de woningbouwopgave waar Bergeijk de komende jaren voor staat.

Ruimte voor groei en ontwikkeling

Bergeijk moet een gemeente blijven waar ruimte is om te wonen, te werken en te leven. Dat vraagt om een sterke economie, voldoende woningen en tegelijkertijd om het behouden van de kwaliteiten die onze dorpen aantrekkelijk maken. Daarom blijft de woningbouwopgave één van de belangrijkste opdrachten van deze bestuursperiode. De ambitie om gemiddeld 200 woningen per jaar te realiseren, met voldoende ruimte voor sociale huur, betaalbare koop, starters, senioren en innovatieve woonvormen, vraagt om blijvende inzet en regie.

De grootste uitdaging ligt echter steeds minder in het formuleren van ambities en steeds meer in het realiseren ervan. Netcongestie vormt daarbij een steeds grotere belemmering. Niet alleen voor woningbouw, maar ook voor ondernemers, maatschappelijke voorzieningen en de verduurzaming van onze gemeente. De gevolgen daarvan zijn inmiddels niet langer theoretisch; zij raken direct onze woningbouwopgave en economische ontwikkeling.

Juist daarom moet Bergeijk zichtbaar en actief blijven in de samenwerking met Brainport, de provincie, netbeheerders en andere partners. Wie wil bouwen aan de toekomst van Bergeijk, moet vandaag aanwezig zijn waar de oplossingen voor morgen worden ontwikkeld.

Wat PRO Bergeijk betreft kijken we daarbij niet alleen naar de beperkingen, maar vooral naar de mogelijkheden. Wij zien kansen in pilots die bijdragen aan slimmer gebruik van het bestaande elektriciteitsnet, in netbewust bouwen, in energiehubs en in energiegemeenschappen waarin inwoners en ondernemers gezamenlijk werken aan opwek, opslag en gebruik van energie.

Dat vraagt om een gemeente die niet afwacht, maar kansen benut en nieuwe ontwikkelingen omarmt wanneer die bijdragen aan onze maatschappelijke opgaven. Voor woningbouw, voor ondernemers en voor een sterke balans tussen economische ontwikkeling, een gezonde leefomgeving en het karakter van onze dorpen.

Sterke dorpen, sterke gemeenschap

De kracht van Bergeijk zit niet alleen in stenen of voorzieningen, maar vooral in de mensen die onze dorpen maken tot levendige en betrokken gemeenschappen. Leefbaarheid ontstaat waar mensen elkaar ontmoeten, samen activiteiten organiseren, verantwoordelijkheid nemen en zich verbonden voelen met hun omgeving.

Juist daarom zijn de integrale huisvestingsplannen voor gemeenschapshuizen en sportvoorzieningen, evenals de verdere uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs, van groot belang. Het gaat daarbij niet alleen om gebouwen, maar om de vraag hoe we ontmoeten, leren, bewegen, sporten en cultuur ook in de toekomst beschikbaar, bereikbaar en toegankelijk houden voor onze inwoners.

Investeren in voorzieningen is daarmee niet alleen investeren in stenen, maar vooral in de kwaliteit van leven in onze dorpen.

Minstens zo belangrijk vinden wij de betrokkenheid van inwoners zelf. Initiatieven als bijvoorbeeld Westerhoven Next en Samen 't Loo laten zien hoeveel kennis, energie en verantwoordelijkheid er aanwezig zijn binnen onze kernen. Inwoners denken niet alleen mee over hun dorp, maar werken actief mee aan de toekomst ervan. Zo ontstaan gedragen plannen en sterke gemeenschappen.

Die kracht moeten we blijven benutten. Niet door inwoners pas te betrekken wanneer plannen al grotendeels zijn uitgewerkt, maar door hen vanaf het begin een volwaardige plek te geven in het proces. De beste plannen ontstaan immers wanneer gemeentelijke ambities en lokale kennis elkaar weten te vinden.

Samen sterker door samenwerking

Veel ontwikkelingen die bepalend zijn voor de toekomst van Bergeijk stoppen niet bij de gemeentegrens. Dat geldt voor de arbeidsmarkt, onderwijs, economie, mobiliteit, energie en bereikbaarheid.

Bergeijk is een sterke gemeente. Tegelijkertijd worden veel van de opgaven waar wij voor staan steeds complexer en overstijgen zij de grenzen van onze gemeente. Of het nu gaat om wonen, mobiliteit, arbeidsmarkt, energie, bedrijfsvoering of maatschappelijke ondersteuning: samenwerking is daarbij geen doel op zich, maar steeds vaker een noodzakelijke voorwaarde om resultaten te kunnen behalen.

Samenwerking is voor ons geen doel op zich, maar een middel om kennis te bundelen, kwaliteit te versterken en inwoners beter te bedienen. Dat vraagt wel om een gezamenlijke koers, gedeelde ambities en de bereidheid om samen verantwoordelijkheid te nemen voor het resultaat.

In deze begroting zien we dat terug in de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de verkenning van een mbo-voorziening in de Kempen, de regionale arbeidsmarktaanpak, investeringen in fietsverbindingen en het gezamenlijk werken aan oplossingen voor energie- en bereikbaarheidsvraagstukken.

Voor PRO Bergeijk gaat het daarbij uiteindelijk niet om structuren of organisaties, maar om resultaat. Om de vraag of inwoners merken dat keuzes van vandaag bijdragen aan kansen, leefbaarheid en een sterke positie van Bergeijk in de toekomst.

Financieel gezond met oog voor de toekomst

In tijden waarin de financiële vooruitzichten onzeker zijn en onze gemeente voor grote opgaven staat, ligt hier een programmabegroting met een nagenoeg sluitend meerjarenperspectief. Belangrijker voor PRO Bergeijk is echter dat de ambitie voor Bergeijk overeind blijft. Niet door financiële uitdagingen te negeren, maar juist door te investeren in inzicht, samenhang en een integraal beeld van waar we staan, wat we hebben en waar we naartoe willen.

De recent gedeelde raadsinformatiebrief laat zien dat hierop wordt voorgesorteerd. Door begrotingsposten kritisch tegen het licht te houden en opgaven en ambities in samenhang te bezien, ontstaat de basis voor weloverwogen keuzes.

Financiële keuzes vragen om realisme, maar ook om visie. Uiteindelijk draait een begroting niet om geld, maar om mensen. Om de leefbaarheid van onze dorpen, sterke verenigingen, goede voorzieningen, betrouwbare dienstverlening en passende ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben.

De uitdaging voor de komende jaren is helder: ruimte behouden voor wat vandaag nodig is, met oog voor morgen.

Dat is voor PRO Bergeijk de betekenis van:

Ruimte voor vandaag, oog voor morgen.